

HAKEMUKSEN TÄYDENNYS

Asia Pohjaveden ottaminen Viinivaara-Kälväsvaara –alueelta ja valmistelulupa, Pudasjärvi ja Utajärvi

Viite Neuvottelu Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa, 28.3.2018

Dnro PSAVI/716/2017

Vedenottoluvan yhteydessä haettavien käyttöoikeuksien ja muiden oikeuksien tarkentaminen

Tutkimukset

Lupaa haetaan vedenottamoalueilla, jotka on tarkemmin määritetty lupahakemuksen liitteissä 24.1-24.11 tehtäviin tutkimuksiin. Tutkimukset käsittävät mm. kairauksia, kaivopaikkatutkimuksia, kerrospumppauksia yms. vedenoton yksityiskohtaista suunnittelua palvelevia tutkimuksia. Tutkimustarve ajoittuu Pohjois-Suomen aluehallintoviraston antaman lupapäätöksen ja lainvoimaisen vedenottoluvan väliseen aikaan. Tutkimuksille haetaan valmistelulupaa.

Tarkkailu

Lupaa haetaan tarkkailun toteuttamiseen hakemukseen liitetyn tarkkailusuunnitelman (päivitetty 28.9.2018, liite 33) mukaisesti. Lupaa haetaan tarkkailusuunnitelman mukaisten tarkkailutoimenpiteiden suorittamiseen sekä muuhun mahdolliseen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksen mukaiseen tai Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen edellyttämään tarkkailuun. Oikeutta haetaan tarkkailun edellyttämien rakenteiden toteuttamiseen, huoltoon ja ylläpitoon.

Tarkkailtavat kohteet sijaitsevat vedenottoalueella, vedenottoalueen lähialueella mahdollisella vaikutusalueella sekä kauempana hankealueesta.

Tarkkailu on tarpeen käynnistää hyvissä ajoin ennen vedenottotoiminnan käynnistämistä, jotta saadaan riittävästi tietoa vedenottotoimintaa edeltäneestä tilanteesta. Tarkkailuun haetaan valmistelulupaa. Tarkkailu on luonteeltaan pysyvää. Se aloitetaan hyvissä ajoin ennen vedenottotoiminnan aloittamista ja sitä jatketaan koko hankkeen elinkaaren ajan.

Tarkkailuun liittyvä liikkuminen

Tarkkailun suorittaminen edellyttää, että tarkkailukohteisiin on mahdollista liikkua moottorikäyttöisellä ajoneuvolla olemassa olevia ajouria sekä huolto- ja liikennereittejä pitkin. Kesällä tarkkailuun liittyvä teiden ulkopuolella tapahtuva liikkuminen tehdään jalkaisin.

Liikkuminen moottorikelkalla talvella

Nykyisellään talvella säännöllisesti aurattava tie vedenhankinta-alueella on Viinivaarantie Kuikkaperälle asti. Lisäksi tieyhteyttä Olvasjärventieltä Viinilään on pidetty talvella auki ilmeisesti ao. kiinteistön omistajan toimesta. Viinivaaran keskiosassa sijaitsevalle maa-ainestenottoalueelle tietä on pidetty auki silloin, kun maa-ainestenottoa talvella on ollut. Ahvenlammelle tieyhteys on usein aurattu kevättalvella ilmeisesti alueen mökkiläisten toimesta. Muita alueen yksityisteitä on aurattu vain satunnaisesti esim. metsätöiden takia.

Tilanteessa, jossa vedenottolupaa koskeva päätös on vielä valituksenalainen, mutta hankkeen tarkkailu on jo käynnistetty, tilanne tiestön talvikunnossapidon osalta on todennäköisesti nykyisen kaltainen, joten vedenhankinta-alueella tarkkailuun liittyvään liikkumiseen on talviaikaan välttämätöntä käyttää moottorikelkkaa.

Kauimmaiset tarkkailukohteet sijaitsevat n. 10 km etäisyydellä jatkuvasti auki pidettävistä teistä. Hiihdettäessä umpihangessa hiihtovauhti on arvioilta 3-4 km/h. Esim. pohjavesiputkien lukemisessa mukana kuljetettavia varusteita ovat mm. tehokas lamppu, GPS, mittanauha, järeät putkipihdit, vasara, lumikengät, eväät, juotava neste (2-3 l) sekä ensiapulaukku. Mukana kuljetettavien varusteiden kokonaispaino on luokkaa 10-15 kg.

Olosuhteet alueella ovat talvella sellaiset, että valoisa aika on hyvin lyhyt. Valoisana aikana ei ole mahdollista hiihtäen käydä lukemassa kuin pari pohjavesiputkea päivässä. Lisäksi hiihtämällä liikkuminen on riski työturvallisuuden kannalta eikä tällöin voida järjestää työntekijälle mahdollisuutta ruokailuun tai taukojen pitämiseen asianmukaisissa tiloissa. Työturvallisuusnäkökohdat huomioiden työtä ei ole mahdollista tehdä yhden henkilön toimesta, vaan työn suorittamiseen tarvitaan aina 2 henkilöä. Aurattavien teiden ulkopuolella olevia pohjavesiputkia ei ole näin ollen mahdollista kulkea talvella mittaamassa jokamiehenoikeudella hiihtäen.

Alue, jossa on tarvetta liikkua moottorikelkalla, on esitetty lupahakemuksen liitteessä (liite 39). Moottorikelkalla liikutaan aina ensisijaisesti alueella olevia tieuria pitkin. Myös alueella moottorikelkalla liikuttaessa mukana tulee aina olla sukset ja/tai lumikengät, jotta metsästä pääsee pois esim. moottorikelkan rikkoutuessa.

Vedenottotoiminnan käynnistyttyä vedenhankinta-alueen tiestön auraus tullaan järjestämään ympärivuotisesti. Osa tarkkailukohteista sijaitsee etäämpänä päätieverkostosta, joten moottorikelkka on välttämätön vedenottotoiminnan käynnistyttyä yksittäisillä tarkkailukohteilla, jotka eivät sijaitse vedenottamoiden välittömässä läheisyydessä, talviaikana käymiseen.

Lieventämistoimet

Lähteiden yläpuolisten ojien tukkiminen

Alkuperäisessä lupahakemuksessa hakija on hakenut oikeutta lähteiden Isohete ID 4 (Hete 615-401-878-48), Hanganvaara N ID5 (Timosen yhteismetsä 889-874-1-0) ja Hanganvaara ID 8 (Timosen yhteismetsä 889-874-1-0) ennallistamiseen tukkimalla lähialueen oja. Timosen yhteismetsä on muistutuksessaan todennut, ettei se tule hyväksymään ojien tukkimista eikä

anna sille lupaa. Koska maanomistaja ei ole antanut suostumusta ojien tukkimiseen, luopuu hakija toimenpiteistä ja on muuttanut tältä osin lupahakemusta.

Veden johtaminen Hanganjoaan ja Hämyjoaan

Hakija hakee oikeutta johtaa vettä Hanganjoaan vähintään 270 m³/d ja Hämyjoaan vähintään 280 m³/d jokaisen vuoden 1.7.-31.8. välisenä aikana Timosen yhteismetsän (889-874-1-0) alueella sekä käyttöoikeutta kyseisten johtolinjojen sijoittamiseen Timosen yhteismetsän alueella. Vedenjohtamisjärjestelyt on esitetty lupahakemuksen liitteessä 37.

Veden johtaminen ojiin käynnistyy sen vuoden heinäkuun 1. päivänä, kun vedenotto on käynnistetty lainvoimaisen vedenottoluvan nojalla.

Pohjaveden johtaminen alivirtaamakautena Hämyjoan ja Hanganjoan lähivaluma-alueille on käytössä 1.7.-31.8. välisenä aikana. Veden johtaminen tapahtuu vedenottamoalueen raakavesijohdoista, joista rakennetaan johtolinjat ko. ojien valuma-alueiden yläosaan. Johtolinjajärjestelyt, joilla veden johtaminen tapahtuu, on esitetty liitteessä 37 olevassa kartassa. Hämyjoaan ja Hanganjoaan johdettavaa vesimäärää säädetään venttiilillä ja mitataan putkeen asennettavalla virtausmittarilla. Tämän vesilain mukaisen luvan yhteydessä on haettu oikeutta veden johtamisjärjestelyiden toteuttamiseen runkolinjalta ojien valuma-alueille. Veden johtamisjärjestelyt Hämyjoaan ja Hanganjoaan tullaan toteuttamaan alueen johtolinjarakentamisen yhteydessä eli ennen vedenottotoiminnan aloittamista.

Hankeperusteiden tarkentaminen

Oulun Vesi on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriöltä lausuntoa sitä, mikä on vedenhankinnan varautumisen merkitys yhteiskunnassa. Lisäksi Oulun Vesi on pyytänyt yksilöimään, mihin säädöksiin vedenhankinnan varautuminen perustuu. Lisäksi Oulun Vesi on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriötä arvioimaan varautumistilannetta Oulussa ja peilaamaan sitä yleisesti valtakunnalliseen varautumistilanteeseen. Maa- ja metsätalousministeriön lausunto on hakijan selityksen 28.9.2018 liitteenä 1. Hankeperusteita on käsitelty selityksen kappaleessa 1.